

ППМГ „АКАД. НИКОЛА ОБРЕШКОВ“
IV ППМГ БУРГАС CHALLENGE

Състезание по физика, 28 май 2022 г.

Тема за 7-8 клас

Задача 1. Пиратска физика.

Задачата се състои от две независими части.

1.1. Съкровище.

Пирати искат да пуснат сандък със златни монети на дъното на залив. Сандъкът не пропуска вода и има формата на паралелепипед с *външни* размери $a = 30$ cm, $b = 25$ cm и $c = 20$ cm, като „долната“ основа (върху която са монетите) е с външни размери $a \times b$.

1.1.1. При каква минимална маса на монетите m_0 сандъкът ще потъне? В тази част на задачата масата на сандъка се приема за пренебрежимо малка. **1 точка**

Нека шестте стени на сандъка имат дебелина $d_0 = 2$ cm, при което пространството в сандъка също има формата на паралелепипед.

1.1.2. Намерете минималната плътност ρ_0 на материала, от който е изработен сандъкът, така че той да може да потъне празен. **2 точки**

Пиратите избират да използват сандък със стени от мрамор, дебели $d = 1$ cm. В сандъка те слагат $m = 3.2$ kg монети, но откриват, че той не може да потъне. Пиратите отварят сандъка и доливат вода до минималното ниво h (фиг. 1), при което затвореният сандък ще може да потъне. Приемете, че не остават монети над долятата вода.

1.1.3. Намерете нивото на долятата вода h . **3 точки**

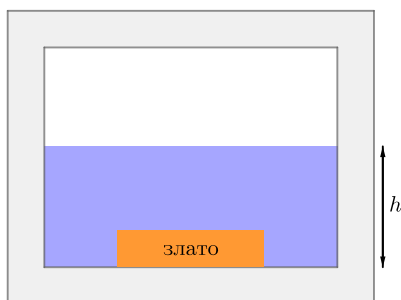
1.2. Преследване.

В безветрено време пиратска галера (кораб с гребла) с постоянна скорост $v_1 = 4$ km/h е преследвана по права линия от галера патрул с по-висока постоянна скорост. Пиратите забелязват, че патрулът е на $s = 2.4$ km от тях и че ще ги настигне след време $\Delta t = 72$ min. Капитанът на пиратите вижда пред себе си слой плътна мъгла и решава да изненада патрула. Влизайки в мъглата, пиратският кораб веднага започва завой по полукръг, така че когато патрулът, продължавайки по права линия, влезе в мъглата, пиратският кораб тъкмо да излезе от мъглата и да обстреля патрула (фиг. 2).

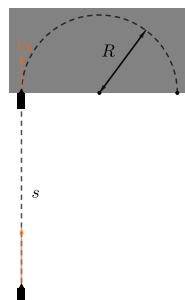
1.2.1. Намерете необходимия за маневрата радиус на завоя R . **2 точки**

Маневрата се оказва успешна, и пиратите стрелят с оръдие в задната част на кораба им, *насочено* към носа на галерата патрул, (в направление към „ $\times$ “ на фиг. 3). Снарядът пътува с хоризонтална скорост $u = 300$ m/s спрямо изстрелващия го кораб. Галерата патрул има дължина $L = 40$ m. Вертикалната скорост на снаряда е избрана така, че той да падне по линията на движение на патрула.

1.2.2. Ако прицелът на оръдието е точен, проверете дали снарядът ще уцели галерата патрул, или тя ще се измести достатъчно напред преди снарядът да падне. **2 точки**

Фигура 1

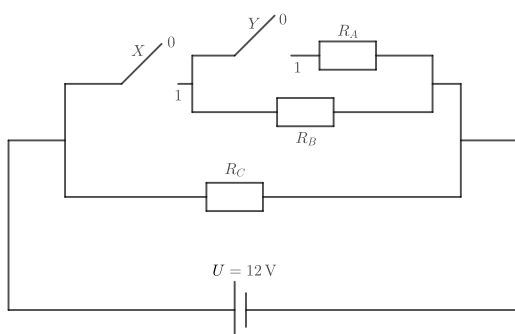
Фигура 2

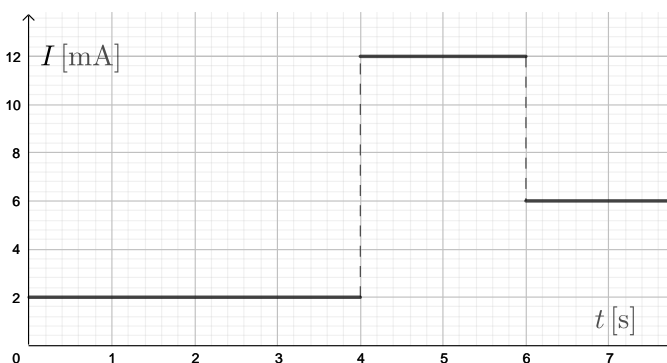
Фигура 3

Задача 2. Вериги с няколко ключа.

Експериментаторът Гошо, който може би познавате от предишни задачи, сега се забавлява с електрически вериги с резистори и ключове. Резисторите имат неизвестно съпротивление, което теоретикът Пешо иска да намери. Гошо първо сглобява верига с два ключа, която е показана на фиг. 4. Всеки от ключовете (X , Y) може да се намира в едно от две положения (0 или 1). Броейки от началния момент ($t = 0$ s), на всеки две секунди Гошо премества някой от ключовете във веригата в друго положение. През цялото време Пешо измерва тока през батерията. Резултатите му за тока в зависимост от времето са дадени на фиг. 5.

Фигура 4

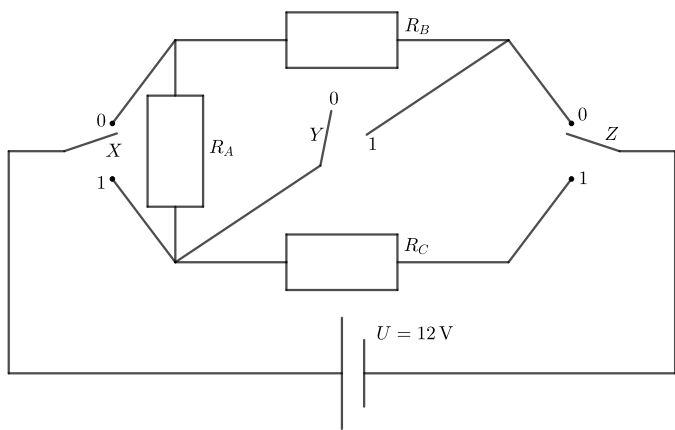
Фигура 5

2.1. В каква конфигурация (например $\{X1, Y0\}$) са ключовете в началото? **1 точка**

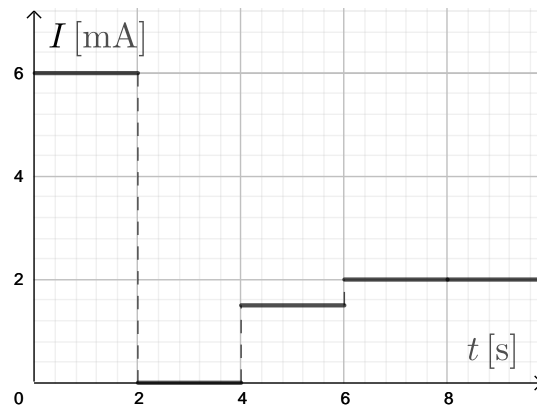
2.2. Намерете съпротивленията на резисторите R_A , R_B и R_C . **3 точки**

Гошо сега сглобява верига с три ключа, показана на фиг. 6. Графиката на тока в зависимост от времето е дадена на фиг. 7.

2.3. Намерете тока през батерията при конфигурации на ключовете $\{X0, Y0, Z0\}$ и $\{X0, Y0, Z1\}$. **6 точки**

Фигура 6

Фигура 7

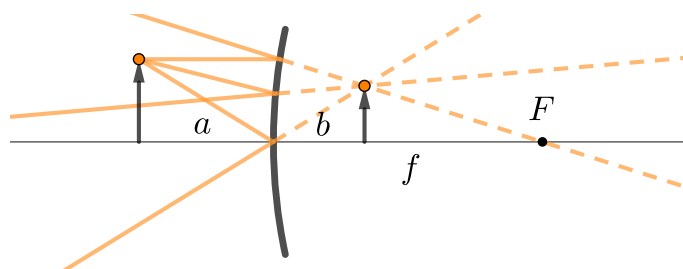
Задача 3. Въздушен хокей.

Както знаем, след преминаване през леща или отразяване от огледало, лъчите от точков източник на светлина променят посоката си. И в двата случая се оказва, че тези отклонени лъчи (или продълженията им) се пресичат в една точка. За наблюдателя изглежда, че всички отклонени лъчи сякаш идват от тази пресечна точка. В този смисъл тя е еквивалентна на източника. Тази точка наричаме *образ* на източника.

Даваме за пример на фиг. 8 и фиг. 9 образа на свещ в изпъкнало сферично огледало. При предметно разстояние (източник-огледало) $a = 30$ cm и фокусно разстояние $f = 60$ cm за наблюдателя изглежда, че има втора свещ на $b = 20$ cm зад огледалото. Всъщност на 20 cm зад огледалото се пресичат продълженията на отразените от огледалото лъчи. Получава се образ, от който ни изглежда, че идват лъчите.

Фигура 8

Фигура 9

На фиг. 10 е даден източник A , плоско огледало O и точка B .

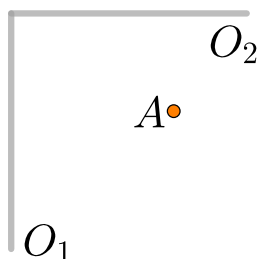

Фигура 10

3.1. Постройте лъча от A , който след отражение преминава през B .

2 точки

На фиг. 11 са показани източник A и две плоски огледала O_1 и O_2 , сключващи прав ъгъл помежду си.

Фигура 11

3.2. Постройте всички образи на A от огледалата.

2 точки

Малка шайба се поставя върху маса за въздушен хокей (вж. работните листи). При движението си шайбата има постоянна скорост, а отраженията на шайбата в стените стават огледално.

3.3. Отбележете всички участъци от стените на масата, в които може да забием шайбата, така че тя да попадне в противниковата врата след едно отражение. **1 точка**

3.4. Отбележете всички участъци от стените на масата, в които може да забием шайбата, така че тя да попадне в противниковата врата след две отражения. **2 точки**

3.5. Отбележете всички участъци от стените на масата, в които може да забием шайбата, така че тя да попадне в противниковата врата след три отражения. **3 точки**

Указание: Ако не разполагате с принтер, пречертайте достоверно в писмената си работа чертежите отговори в тази задача. При масата за въздушен хокей размерите на вратите, разстоянието врата-шайба и двете страни на масата се отнасят както 1:1:3:6.

Справочни данни:

Плътност на водата – $\rho_w = 1000 \text{ kg/m}^3$

Плътност на златото – $\rho_g = 19\,300 \text{ kg/m}^3$

Плътност на мрамора – $\rho_m = 2700 \text{ kg/m}^3$

**Време за работа – 4 часа.
Успех!**

РАБОТЕН ЛИСТ

Разпечатайте или пречертайте и предайте заедно с решението на Задача 3.3.

РАБОТЕН ЛИСТ

Разпечатайте или пречертайте и предайте заедно с решението на Задача 3.4.

РАБОТЕН ЛИСТ

Разпечатайте или пречертайте и предайте заедно с решението на Задача 3.5.

